

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. VII. De Galliâ Belgicâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

ANDE- GAVI <i>l'Anjou.</i>	}	IULIOMAGVS caput Andegauorum Plinij, quos Tacitus Andecauos, Ptolemæus Ondicæonas, Cæsar Andes nominat; postea vrbs Andegauensis Paulo Diacono: <i>Angers.</i>
TVRO- NES <i>la Touraine.</i>		CÆSARODVNVM caput Turonum quos Turupios Ptolemæus, Turinos Ammianus vocat, vrbs postea dicta Turonica, & Martinopolis: <i>Tours.</i>

CAPVT VII.

De Gallia Belgica.

VNDE dicta sit Belgica ne ipsi quidem Belgæ satis norunt; alij enim à voce *Belgen*, seu *Velgen*, quæ peregrinum sonat; alij à *Balgem* quod irasci: Isidorus & Hesychius ab vrbe *Belgis*, quibus Annales Belgici subscribunt; sed vbi Gentium vrbs illa fuerit mox quæretur. Suspiciatur Ortelius ita vocatam esse à Belgio quodam Duce cuius Iustinus meminit, & quem Bolgium Pausanias nuncupat.

Extendebantur olim latissimè Belgæ si Straboni fides; nempe à Rheno ad Ligeris ostia, & Venetos Belgis accenseri dicat, cum tamen Belgicæ populos xv. dicat esse; Cæsar 31. videtur numerare. Erant omnium Gallorum fortissimi ex Germanis oriundi, libertatis supra modum amantes; de eorum legatur moribus *Cæsar*, legatur & *Strabo*, ex quibus aliqua diximus in moribus Gallorum. Regio aded frigida erat, vt sæpe flumina totis exercitibus peruia essent. Indigenæ agros suos Cretâ oblimabant. Celebrantur Couini, seu currus Belgici, itémque canes generosissimi, Anferes Morinorum pedibus Romam vsque deducti, & Menapiorum perafones. Quàm populosa fuerit Belgica probat quod ait Strabo censa hîc fuisse ccc. armatorum millia, quibus Cæsar addit 47. millia. Quomodo autem hi populi deuicti sint à Cæsare legatur in eius Commentariis, vbi multa de Bellouacis, Morinis, Eburonibus, Treuiris, Rhemis &c. legere poteris, quorum plerosque Cæsar magnis cladibus affecit; & semel ad Fluuium tanta eos strage cecidit, vt ex eorum cadaueribus fluuium ponte iungeret, vt ait Appianus in Celticis.

Hic tamen est obseruandum non esse confundendam Belgicam cum

cum Belgio Cæsaris, & hoc, illius esse partem. De Belgio autem reperio quinque discrepantes opiniones.

Prima est Belgium esse urbem: sed quæ illa sit non conueniunt huius sententiæ auctores, alij enim *Beauuais* in Bellouacis assignant, alij *Bauay* in Neruiis, alij *VVuelsck* in Morinis.

Secunda, Belgium cum Gallia Belgica confundit, absurda prorsus.

Tertia, pro inferiori parte Belgicæ Belgium sumit.

Quarta, Cluuerij pro solâ Bellouacorum gente.

Quinta denique mei popularis D. Sanson, cui libenter subscribo. Innititur autem locis aliquot Cæsaris. Primus lib. v. habetur: *Ob inopiam frumenti Cæsar coactus est legiones suas in plures ciuitates distribuere, ex quibus vnâ in Morinos, & c. alteram in Neruios: tertiam in Essuos: quartam in Rhemos, tres in Belgio collocauit quibus dedit M. Crassum Questorem, & L. Munacium Plancum, & Caium Trebonium legatos.* Ex quo colligit remouendos esse ex Belgio Morinos, Neruios, & Rhemos. At paulò post M. Crassus euocatur ex Bellouacis, ergo Bellouaci in Belgio. Item lib. 8. Cæsar ad legiones in Belgium se recepit, hyemauitque Nemetocennæ; sed hæc in Atrebatibus, ergo iam duos habemus populos. At Ambiani interiecti sunt Bellouacis & Atrebatibus; igitur quia Belgium est vna Regio Ambianos quoque complecti debet; maxime cum Belgium debeat attingere mare, vbi legiones in Belgio relictæ naues parauerunt, at tatum per Ambianos mare attingitur. Item lib. 5. in morte Tasgetij iubet Cæsar L. Plancum celeriter ex Belgio transfere in Carnutas; at ille non erat in Bellouacis, quia ibi M. Crassus, non in Ambianis, quia ibi Cæsar. Non in Atrebatibus quia longius dissident, igitur in Syluanectis qui olim Bellouacis attribuebantur, ex quibus in Carnutes breuis via. De Veromanduis inferior ratio Sansonis, quod à Cæsare in rebellionem cum Atrebatibus connectantur; illa probabilior, quod ex priori Cæsaris loco videatur Belgium, Morinis, Neruiis, & Rhemis coronari, quo circulo includuntur Veromandui.

BEL- { CÆSAROMAGVS, hodie omnium iudicio *Beauuais*,
 LO- { vtrum autem confundi debeat cum Bratuspantio
 Cæsaris alij aiunt, alij negant: illi putant fuisse anti-
 quum nomen antequam ex Imperatoribus desumeretur
 Zz

VACI

le Beau-
uoisis, &
le Diocè-
se de
Senlis.

retur. Hi verò urbem diuersam faciunt, sed de situ in varia distracti sunt, alij enim volunt esse *Gratepance*, alij *Grantviller*, alij *Clermont en Beauuoisis*, alij *Beaumont sur Oise*. Bellouaci porò dicuntur à Strabone Belgarum *Βελουακων*, à Cæsare belli gloria Gallos omnes, Belgasque præstantes.

SYLVANECTÆ dicti & Syluanectes & Syluanecti, quorum vrbs Augustomagus *Senlis*. Subanectos Ptolemæus vocat, & eorum urbem malè Rotomagum assignat.

A-
TRE-
B A-
T I I
l'Artois.

NEMETOCENNA, seu Nemetocerna, postea Nemetacum & Nimetacum Antonino: *Arras*. Ortelius vult esse *Lens*, alij *Namur*, perperam.

Origiacum Ptolemæo caput Atrebatiorum, hodie *Orchies*, voce non abludente.

A M-

SAMAROBRIVA, Ciceroni Samarobriva, aliis Samarobriga, hoc est pons Samaræ, sic enim dicitur Fluius qui Ptolemæo est Phrudis in Notitia Imperij *Sambrica la Somme*. Vrbs ipsa hodie est *Amiens*.

B I A-

Cantouicus: *Cantwik* prope *Vvaben*, cuius ruina tantum ostenduntur ad mare.

N I

Ad Lullia: *Argouilles*, credunt indigenæ.

N I

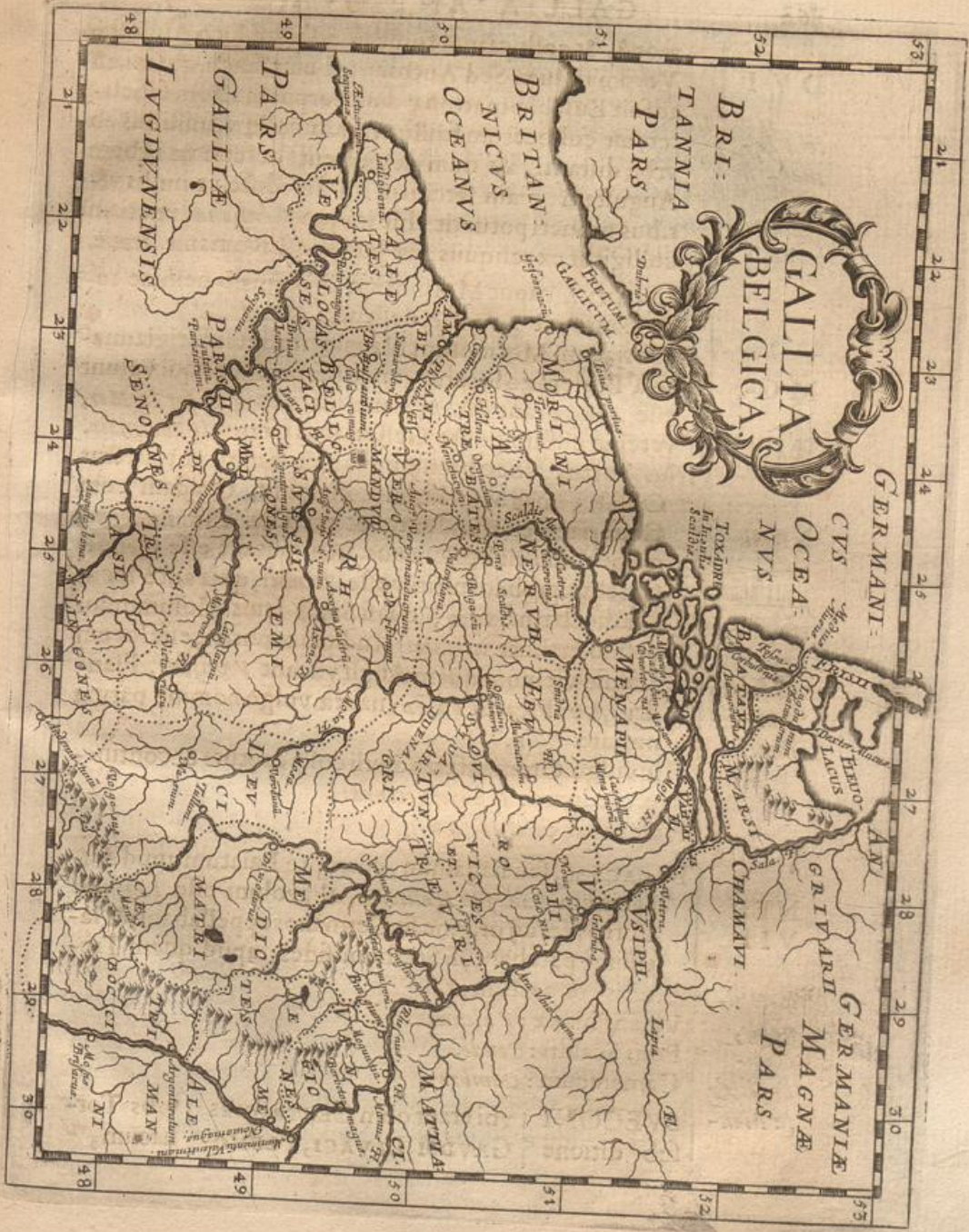
Caracotinum corruptè Grauinum in Tabula Peutingeriana *le Crotoy*: in Notitia Imperij Quartensis locus, cui oppositus in alio littore fluminis, Hortensis, seu Hortensis locus, hodie *le Hourdel*.

l'Eufr-
ché d'A-
miens.

Britannia. subscripseram aliàs opinioni popularis mei de *Abbauillâ*, sed re diligentius excussâ cõmentum puto. Quod enim Britannia sit vrbs apud Strabonem, vt supponit, nemo dixerit qui auctorem illum Græcè legerit. Quo subruto fundamento vox Plinij, *Britanni*, parum, aut nihil iuuat; siquidem dictionem hanc alij aliter legunt, *Briani*, *Bimani*, &c. Itaque non malè videntur conuenire regiunculæ quæ dicitur *le Vimeu*.

V E-
R O-
M A N-

AVGVSTA VEROMANDVORVM; difficultas de duobus locis an sit vrbs *S. Quentin*, an *Vermand* Abbatia. *Sigebertus* ait corpus *S. Quintini* eductum esse ex Som-

DVI

le Ver-
man-
dis.

monâ, & collocatum fuisse in editiore loco Augustæ Veromanduz. Sed Auctor vitæ eius sancti, qui etiam adfuit Eusebiæ matronæ dum corpus sanctum sepeliret, ait collocatum fuisse in nudo colle v. millibus ab vrbe distante, & dum cogitarent deferre in vrbe Augustam, piam sarcinam ita desedisse vt nullis viribus moueri potuerit. Est itaque *Vermand*, vt etiam colligitur ex reliquiis viæ publicæ à Romanis strata.

MO-

RINI

le Boule-
nois,
pays Re-
conquis,
& la
Flandre
Teuto-
nique.

TERVANNA caput Morinorum Ptolemæo nemine reclamante est *Teroenne* destructa.

Gessoriacum Morinorum Nauale, aliter Gifforigia: male à Ptolemæo locatur, vnde perperam aliqui volunt esse *Brugge*, aut *l'Escluse*; melius *Boulogne sur la Mer*, vt regio circumposita, Gessoriacus pagus: *le Boulonois*. Itius Portus, vnde breuissimus in Britanniam traiectus

Cæsari, magnam litem concitauit. Quidam cum Gessoriacum confundunt, & credunt esse *Boulogne*, quibus obsistit Ptolemæus. Alij putant esse *Mardik*. Ortelius probare nititur esse *S. Omer*, quia antè locus ille dicebatur *Sittu*, quasi Sinus Itius. Communior opinio inclinât in *Calais*. Indigenæ putant esse locum *Calisio* vicinum quem Angli vocant *Vuisant*, *Flandri Isten*, *Picardi Vissen*; nauæ vulgò nomine parum mutato *Essu*.

Hic vulgò Oromansaci populi collocantur: & continere creduntur *le pays Reconquis*.

Helena: *le vieil Hesdin*.

NER-
VIIle Hai-
nault,
Cam-
bresis, &
la Flan-

BAGACVM, seu Baganum, corruptè Baiatum apud Antoninum *Bauay en Hainault*, alij volunt esse *Tournay*. Porro Neruij origine se Germanos appellabant, & latissimè patebant, si Straboni fides; apud quem Treuiris connectuntur.

Valentinianæ: *Valenciennes*.

Pons Scaldis: *Condé*.

Cameracum: *Cambray*.

SVECONI { vbi erant olim CENTRONES, } vrbs Tor-
sub ditioe { GRVDII, LEVACI, PLEMO- } nacum,

dre Frä-
çoisé. Neruiorum | si, GORDVNI, de quo- | seu Tur-
les environs | rum situ non est facile sta- | nacum:
de Tournay. | tuere. | Tournay.

M E-
NAPII } CASTELLVM MENAPIORVM, Æthico Menapum ho-
parties de } die *Kessel*, non *Horne*, vt quidam suspicantur. Poste-
Flandre, } rioribus temporibus conditum est hoc oppidum; nam
Brabant, } sub Iulio Cæsare Menapij vrbibus carebant. Fines
Gueldre, } eorum impediti erant syluis & paludibus inuij, atque
Clues, } extendebantur ad Rhenum.

Iuliers & } GYGERNI in Menapiorum a- } Vetera: *Santen*.
quelque } gros ab Augusto traducti sunt } Colonia Vlpia Traia-
peu du } ex parte trās-Rhenanā, antea } na: *Kellen*.
Colonis. } dicebantur SICAMBRI, & } Asciburgium: *Asburg*
eorum vrbes fuère } vicus.

TOXAN- } Helium Castellum: *Briel* in Insulā *Voorn*.
DRI, seu } Medioburgium posterius conditum, dictumque
TAXAN- } Mattiacum vt quidam volunt: *Middeborg*. Cer-
DRI } tē olim nullæ vrbes in his Insulis ad Scaldis, seu
la Zelande. } Tabudæ ostium *l'Escault*, seu *Lécault*: Harum
conglotationem Ammian. Marcellinus vocat
Taxandriam.

BATAVODVRVM, seu oppidum Batauorum in Insula
Batauiā degentium ait Dio: *Battenbourg*. Porrò Bata-
ui origine Germani erant, optimi equites.

B A-
TAVI } Lugdunum Batauorum, seu Lugodinum Ptolemæo:
Leyden.
Nouiomagus: *Nimegne*.
Arenacum Taciti: *Arnhem*.

partie de }
Hollan- }
de & de }
Gueldre. }
O- } VAHALIS Fl. Ptolemæo ostium Rheni Oc-
STIA } cidentale, (quo Marcianus Heracleota Gal-
RHE- } liam terminat) communi ostiō cum Mosa
NI } cadens in mare: *le Vahal*, aut *le Vahel*.
Alueus CIVILIS, hoc est in quem Ciuilis in-
fudit Rhenum: *le Lech*.
olim } RHENVS Ptolemæo medium Rheni ostium
duo, } quo Bataui clauduntur, plerisque Gallia
vnde } limes nomen retinet: *le Rhin*.

Fl. di-
ctus Bi-
cornis,
postea
tria
præci-
pua.

Fossa Corbulonis: *de Fliet.*

SALÆ, seu ISALLÆ ostium, Plinio Fleum,
Ptolemæo ostium Rheni Orientale quo
Galliam à Germania dispefcit. Factum est
à Druso cùm in fluuium Salam infudig
Rhenum, vnde hic fluuius dictus est Na-
ualia, seu Nabalia quasi posterior Vahalis,
hodie *l'Isselle*, aut *l'Issel.*

TVN-
GRI
seu
GER-
MA-
NI

*le Liege,
le Colo-
nois,
Iulliers,
Lim-
bourg,
Namur,
partie
du Lu-
xem-
bourg.*

TVNGRI dicti sunt quasi Theutisci, à
Gallis GERMANI à voce *Gerra* bel-
lum, & *Man Vir*, quasi viri militares.
Tempore Cæsaris hinc viuebant CON-
DRYSI ad Rhenum, eis coniuncti SE-
GNI. Ad Occidentem CÆRESI & PÆ-
MANI: inter Segnos & Mosam EBV-
RONES. Ibidem postea collocati se-
quentes populi.

Urbs vnica
celebratur
ATVATV-
CA, meliùs
Vatuca, ho-
die *Tonge-
ren.*

VBII
*le Colo-
nois, &
partie
de Iul-
liers.*

AGRIPPINA Col. antea Vbiorum oppidum,
quæ gens tempore Augusti cis Rhenum
transiit: *Cologne*, Germanicè *Coln.*
Ara Vbiorum, postea Bonna & Col. Iulia
Bonna: *Bonne.*
Nouesium Tacito, Nouesix & Nouensio An-
tonino, Niuesium Marcellino: *Nuys.*
Gelduba, nomen retinet in vico *Geldub.*

SVNICI
*Limbourg,
& partie
de Iulliers.*

Trans Rhenum di-
cti CATTHI, sub
Augusto cis Rhenū
habitare iussi sunt

Theuderū Pt. Theu-
dunum Ant. *Tudder.*
Coriouallum, seu Co-
rioualliū: *Valgèbourg.*

ADVATICI
*Comté de Na-
mur, & partie
de Brabant.*

Sic à Iulio Cæsa-
re dicuntur, à
Tacito BETHA-
SII.

Geminiacum:
Gemblours.
Peruiciacum: *Per-
uis.*

TRE-
VIRI

AVGVSTA TREVIRORVM, seu Treuerorum, & Triui-
rorum opulentissima Belgicæ Pomponio, Maxima
transalpinarum Zosimo, Imperatorum hibernis, &
sede clara: *Treues*, Germanicè *Trier.* Treuiri Cæsaris

le pays de
Trenes au
deçà du
Rhin, &
partie du
Luxem-
bourg.

tempore plurimum inter Gallos valebant equitatu,
& originem Germanorum affectabant, ait Tacitus.
In Notitiâ Tribeni nominantur.

Confluentes, scilicet Rheni & Mosellæ quem Ptole-
mæus vocat Obrincum: *Coblens*. Supra hunc locum
situs erat Ambiatinus vicus, Caligulæ natalibus ce-
lebris.

Bingium corruptè Vincum: *Bing*, vbi Fluvius Naua
le Nabe cadit in Rhenum.

VAN-
GIO-
NES

parties
des terres
de Maïen-
ce, & du
Palatinat

BORBETOMAGVS, seu Borgetomagus Vangionum
caput qui vnâ cum Tribocis atque Nemetibus ex
Trans-Rhenanis partibus accesserunt, ante Iulij
Cæsaris aduentum: Marcellino vrbs ipsa dicitur
Vangiones: *Vormes*.

Moguntiacum, seu Maguntiacum, ita dictum à Mo-
gono Fl. seu Magano *le Maïn*, vbi Drusus Rhenum
ponte iunxit: *Maïence*, Germanicè *Man*.

NEME-
TES

l'Euesché
de Spire.

NOEOMAGVS Ptolemæi, Nouiomagus Antonini, Ne-
metes Marcellini; *Spire*, Germanicè *Spier*. Crac-
tios autem Marcellini eosdem esse cum Nemetibus
probat Cluuerius.

TRI-
BOCCI

seu Tri-
boci, &
Treboci

l'Euesché
de Stras-
bourg.

ARGENTORATVM, ad quod Cæsar grandi clade Ger-
manos concidit, vbi postea legio VIII. Malè à Pto-
lemæo vrbs Vangionum dicitur, vt & totus ille tra-
ctus planè deformatus est: *Strasbourg*.

Hellelus, siue Heluelus, Ptolemæo corruptè Elce-
bus: *Elle*, ad Fluvium Ellum *Ill*, ex quo Elfatia di-
cta.

Breucomagus, seu Brocomagus: *Brumt*, aliter *Bru-
mat*.

Rufiana, seu Rufiniana Ptolemæo: *Ruffac*.

Argentouaria Ptolemæi: *Colmar*, vt vulgò putatur,
aiunt tamen indigenæ vicum *Horburg*, prope *Colmar*.

MEDIO-
MATRI-
CES, le pays
Messin, la

DIVODVRVM Ptolem. Diuiodurum Anto. om-
nium iudicio *Metz*, vnus Pircaïmerus imperitè
vertit *Thionuille*. Fuit autem caput Medioma-
tricum qui olim latissimè fusi erant, & ad Rhe-

pluspart de
Lorraine, &
quelque peu
du Luxem-
bourg.

num vsque protendebantur, quare in eorum agro putantur confedisse Vangiones, Nemetes, & Tribocci populi trans-Rhenani.
Totonis - villa Pauli Diaconi, Rheginoni villa Theodonis: *Thionuille.*

LEUCI

les Eueschez
de Toul, &
Verdun, &
partie de Lor-
raine:

TULLVM Ptolemæi, in Itinerario ciuitas Leucorum: *Toul en Lorraine.*
Nasium, malè plerisque *Nancy*, ad Murtam caput Lotaringiæ, sed potiùs pagus *Nas*, in tractu Barroduciano, vt ex inscriptione constat hîc reperitâ, cuius meminit Ortelius.
VERODVNI Leucis accensebantur olim, & posteriùs ab iis discreti, vrbs cognominis ad Mosam Virodunum: *Verdun.*

RHEMI

les Diocesés
de Rheims, de
Châlons, &
de Laon.

DVROCORTORVM Ptolemæo, Durocortum Cæsari, Duricortora Straboni, qui notat hanc urbem populosam esse, & præfectis Romanorum præbere hospitium: & verò inquit idem, Rhe-mi inter has Gentes erant nobilissimi. Hodie *Rheims.*

Bibrax Cæsaris, de quo tanta controuersia; *Braisne*, aliis *Beuuray en Rethelois.*

Duronum: *Doren en Tirasche*, vicus.

Verbinum: *Veruins.*

Laudunum cognomento clauatum: *Laôn*, vbi postea fixus Episcopatus à S. Remigio, ex Rheimensi distractus.

CATALAVNI } Catalaunum, seu Durocatalani, ad
quam urbem deuictus Attila: *Châlons sur Marne.*
l'Euesché }
de Châlons. } Victoriacum: *Vitry le Brusté.*

SVESSIO-
NES Diocese
de Soissons, &
quelque peu
de celuy de
Noyon.

AVGVSTA SVSSIONVM, seu Veffonum Ptolemæo, vbi legionem 25. figit Antoninus: *Soissons*, ad Axonam, *Aisne.*

Notiomagus: *Noion*, ad quam postea translatus Episcopatus ex Augusta Veromanduorum.

CAP.